

IRODALOM

- A magyarországi művészet a honfoglalástól a XIX. századig.* Szerk. Dercsényi Dezső. (A magyarországi művészet története. Szerk.: Fülep Lajos.) Budapest 1964³
- ANGHEL, GHEORGHE
1972 *Cetăți medievale din Transilvania.* București.
1986 *Fortificații medievale de piatră din secolele XIII–XVI.* Cluj-Napoca.
- ANGHEL, GHEORGHE–BERCIU, ION
1968 *Cetăți medievale din sud-vestul Transilvaniei.* București.
- ARÁNYI LAJOS
1867 *Vajda-Hunyad vára.* Pozsony.
- B. MURÁDIN KATALIN
1994 *Faragott kőszobák Erdélyben.* Budapest–Kolozsvár.
- B. NAGY MARGIT
1957 Adatok a bethlenszentmiklósi kastély építéstörténetéhez. In Kelemen Emlk.
1970 *Reneszánsz és barokk Erdélyben.* Bukarest.
1973 *Várak, kastélyok, udvarházak. Ahogy a régiek látták.* Bukarest.
1977 *Stílusok, művek, mesterek.* Művészettörténeti tanulmányok. Bukarest.
1977 Városrendezés Kolozsvárt és Máramaroszigeten a múlt század első felében. In B. Nagy 1977.
1983 *A barokk Szamosújvár születése.* Kny. Építés–Építészettudomány 15/1983.
- BALOGH JOLÁN
1934 *A renaissance építészet és szobrászat Erdélyben.* Magyar Művészet 10/1934. 149–153.
1936 *Kolozsvár műemlékei.* Budapest.
1943 *Az erdélyi renaissance.* I. Kolozsvár.
1944 *Pákei Lajos rajzai Kolozsvár építészeti emlékeiről.* (Erdélyi Tudományos Füzetek 186.) Kolozsvár.
1947 *Vég-Várad vára.* Kolozsvár.
1966 *A művészet Mátyás király udvarában.* I–II. Budapest.
1975 Olasz tervrajzok és hazai későrenaissance épületeink. In GALAVICS GÉZA (szerk.): *Magyarországi reneszánsz és barokk.* Budapest.
1979 *A későrenaissance falfestészet kérdései Erdélyben.* A Szépművészeti Múzeum Közleményei 53/1979.
1982 *Varadinum. Várad vára.* I–II. (Művészettörténeti Füzetek 13/1–2. A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatócsoportjának Kiadványai. Szerk. Aradi Nóra.) Budapest.
1985 *Kolozsvári kőfaragó műhelyek. XVI. század.* Budapest.
- BALOGH ILONA
1935 *Magyar fatornyok.* Budapest.
- BARTHA LAJOS
2001 Johannes Honterus égboltképe. In W. Salgó Ágnes–Stemler Ágnes (szerk.): *Honterus Emlékkönyv.* Emléktűlés és kiállítás Johannes Honterus halálának 450. évfordulója alkalmából az Országos Széchényi Könyvtárban. Budapest.
- BEHRENDSEN, O.
1926 *Darstellungen von Planetengottheiten an und in deutschen Bauten.* (Studien zur deutschen Kunstgeschichte. Nr. 236.) Strassburg.
- BEKE ANTAL
1889 *Az erdélyi káptalan levéltára Gyulafehérvárt.* Budapest.
- BENKŐ FERENTZ
1796 *Enyedi ritkaságok.* Esztendőnként kiadott parnassusi időtöltés. 7/1796.
- BENKŐ KÁROLY
1853 *Csik, Gyergyó és Kászon székek leírások két t.i. általános és részletes osztályokban.* Kolozsvár.
- BETHLEN MIKLÓS
1980 Élete leírása magától. In Kemény–Bethlen 1980.
- BIELZ, IULIU
1964 *Castelul din Buia.* Acta Musei Napocensis 1/1964.
- BIRÓ JÓZSEF
1935 *A bonczhidai Bánffy-kastély.* Erdélyi Múzeum 1935. 122–153. (Ua. Erdélyi Tudományos Füzetek 80. Cluj, 1935).
1938 *A gerymeszegi Teleki-kastély.* Budapest.
1944 *Erdélyi kastélyok.* [Budapest 1944].
- BOCATIUS
1990 Bocatii, Ioannis: *Poemata quae supersunt.* Ed. Franciscus Csonka. Budapest.
- BORBÉLY ANDOR
1943 *Erdélyi városok képeskönyve 1736-ból.* Erdélyi Múzeum 48/1943.
- BOROS JUDIT
1982 *Festett famennyezetek és rokon emlékek Erdélyben a XVI–XVIII. században.* Művészettörténeti Értesítő 31/1982.
- BORSA GEDEON
1996 *Johannes Honterus als Buchillustrator.* Gutenberg Jahrbuch 1986. 35–36. (Magyar fordítása: Johannes Honterus a könyvillusztrátor. In Uő: *Könyvtártörténeti írások.* I. A hazai nyomdászat. 15–17. század. Szerk.: P. Vásárhelyi Judit. Budapest.
- BUZOGÁNY DEZSŐ
2002 *A kisbúni Bethlen-kastély története.* Református Szemle 95/2002.
- Căltători străini despre țările române.* Coord.: Maria Holban. V. București, 1973
- CENTORIO, ASCANIO, DEGLI HORTENSI
1940 *Commentarii della guerra di Transilvania.* Venetia 1566. Ed. Ladislao Gáldi. Budapest.
- CURINSCHI-VORONA, GHEORGHE
1981 *Istoria arhitecturii în România.* București.
- CSEREI MIHÁLY
1983 *Erdély históriája (1661–1711).* Sajtó alá rendezte, bev., jegyz. Bánkúti Imre. Budapest.
- DÁVID LÁSZLÓ
1981 *A középkori Udvarhelyszék művészeti emlékei.* Bukarest.
- DEBRECZENI LÁSZLÓ
1957 Az 1953. évi kolozsvári műemlék-összeírás építéstörténeti eredményei. In Kelemen Emlk.
- DÉTSZY MIHÁLY
1966 *A gyulafehérvári Rákóczi-síremlékek.* Művészettörténeti Értesítő 15/1966.
1972 *I. Rákóczi György fundálói.* Építés–Építészettudomány 3/1972. 348–378.

- 1973 „Perényi-loggia” vagy „Lórántffy-loggia”? A sárospataki vár loggiájának az építéstörténete. *Építés–Építésztudomány* 4/1973. 51–93.
- 1982 *A pocsaji Rákóczi-udvarház*. A Bihari Múzeum Évkönyve 3/1982. 93–122.
- 1996 *Sárospatak vára a Rákócziak alatt. 1616–1710*. Sárospatak.
- 1998 Johannes Landi fundator. In BARDOLY ISTVÁN–LÁSZLÓ CSABA (szerk.): *Koppány Tibor hetvenedik születésnapjára*. Tanulmányok. Budapest.
- Documente de arhitectură din România. 8–14. București, 1968–1974
- DOMOKOS GYÖRGY
2000 *Ottavio Baldigara. Egy itáliai várfundáló mester Magyarországon*. Budapest.
- EMÓDI JÁNOS
1998 Adalékok a váradi vár építéstörténetéhez. In *Uő: Történeti adatok Nagyvárad múltjából*. II. Nagyvárad, 8–79.
- EMÓDI TAMÁS
2002 A gyulafehérvári fejedelmi palota bokályos háza. In *Török–magyar kapcsolatok a XVI–XIX. században*. Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest. (A 2001. okt. 5–7-i sárospataki konferencia anyaga. Sajtó alatt.)
- ENDES MIKLÓS
1994 *Csík-, Gyergyó-, Kászon-székek (Csík megye) földjének és népének története 1918-ig*. [Budapest 1938]. Reprint. Budapest.
- ENTZ GÉZA
1942 *A dési református templom*. (Erdélyi Tudományos Füzetek 141. sz.) Kolozsvár.
1945 *A dési középkori templomok legrégebb ábrázolásai*. Erdélyi Múzeum 50/1945.
1948 *A kolozsvári Farkas utcai templom*. Kolozsvár.
1958 *A gyulafehérvári székesegyház*. Budapest.
1996 *Erdély építészete a 14–16. században*. Kolozsvár.
- ENTZ GÉZA-ANTAL
1982 *A kolozsvári Szent Mihály-templom neogótikus harangtornya*. *Ars Hungarica*.
- Erdélyi római katolikus egyházlátogatási jegyzőkönyvek és okmányok*. I. (1727–1737). Közzéteszi Kovács András és Kovács Zsolt. Bev. tan., jegyzetek Kovács András. Kolozsvár, 2002.
- FABINI, HERMANN
1982 *Sibiul gotic*. București.
1998 Fabini, Hermann: *Atlas der siebenbürgisch-sächsischen Kirchenburgen und Dorfkirchen*. I. Hermannstadt–Heidelberg.
- FARBÁKY, PÉTER
1997 *Renaissance Art and Architecture in Hungary*. *Bulletin of the Society for Renaissance Studies* 14/1997. 2.
- FELD ISTVÁN
2000 *16. századi kastélyok Északkelet-Magyarországon. A régészeti kutatások eredményei*. (A Sárospataki Rákóczi Múzeum Füzetek. 38.) Sárospatak.
- FRANCESCO DI GIORGIO MARTINI
1967 *Trattati di architettura ingegneria e arte militare*. A cura di Corrado Maltese. Trascrizione di L. Maltese Degrassi. I II. Milano.
- GALAVICS GÉZA
1973 Későreneszánsz és korabarokk. Jegyzetek a 17. század első felének művészetéhez. In TIMÁR ÁRPÁD (szerk.): *Művészettörténet – tudománytörténet*. Budapest.
- GALAVICS GÉZA–MAROSI ERNŐ–MIKÓ ÁRPÁD–WEHLI TÜNDE
2001 *Magyar művészet a kezdetektől 1800-ig*. [Budapest], Corvina.
- GERŐ LÁSZLÓ
1955 *Magyarországi várépítéset*. Budapest.
1968 *Magyar várak*. Budapest.
1975 *Várépítészetiünk*. Budapest.
- GERVERS-MOLNÁR VERA
1971 *A sárospataki bokályos ház*. *Folia Archaeologica* 22/1971.
- GHEORGIEVICI, ADDA
1975 *Amenajarea turistică a „Cetățuii” – Brașov*. *Arhitectura* 23/1975.
1982 *Unele precizări privind istoricul construirii „Cetățuii” Brașov*. *Arhitectura* 30/1982.
- GOGÁLTAN, ANCA
1998 Patronage and Artistic Production in Transylvania: The Sacristy Portal in Saint Michael’s Church in Cluj (Kolozsvár, Klausenburg – Romania). In MARIA CRĂCIUN and OVIDIU GHITTA (eds.): *Church and Society in Central and Eastern Europe*. Cluj-Napoca.
- GOLDENBERG, SAMUIL
1958 *Clujul în secolul al XVI-lea*. București.
- GOOS, HANS
1928 *Die Baugeschichte der Befestigungswerke*. In ERICH JEKELIUS (Hrsg.): *Das Burzenland*. III. *Kronstadt*. I. T. Kronstadt.
- GROMO, GIOVANNI ANDREA
1945 *Compendio del tutto il regno posseduto dal re Giovanni Transilvano et di tutte le cose notabili d’esso regno*. Ed. Aurel Decei. *Apulum* 2/1943–1945.
- GÜNDISCH, GUSTAV
1976 *Der Hermannstädter Bildhauer und Steinmetz Elias Nicolai*. In *Studien zur Siebenbürgischen Kunstgeschichte*. Bukarest.
- GY. DÁVID GYULA
2001 *A bonchidai Bánffy-kastély*. Kolozsvár.
- GYÖNGYÖSSY JÁNOS
1990 *Székely templomerdők*. Székelyudvarhely.
- GYÖNGYÖSSY JÁNOS–KERNY TERÉZIA–SARUDI SEBASTYÉN JÓZSEF
1995 *Székelyföldi vártemplomok*. Budapest.
- H. TAKÁCS MARIANNA
1970 *Magyarországi udvarházak és kastélyok*. Budapest.
- HAJNÓCZI GÁBOR
1994 *Az ideális város a reneszánszban*. Budapest.
- HALDNER, ANNA MARIA
1970 *Renaissanceportale in Hermannstadt*. *Forschungen zur Volks- und Landeskunde* 13/1970.
- HALLER GÁBOR
1862 *Naplója*. (Erdélyi Történelmi Adatok 4. Szerk.: Szabó Károly.) Kolozsvár.
- HEREPEI JÁNOS
1943 *Scholabéli állapotok Apáczai Kolozsvárra jövele előtt*. Erdélyi Múzeum 48/1943.
1947 *Bocskai Gábor egeresi síremléke és mestere*. Kolozsvár.
1957 *A bokályos ház*. In Kelemen Emlk.
1966 *Váradi Miklós*. In KESERŰ BÁLINT (szerk.): *Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez*. II. Budapest–Szegeed.
2002 *A kolozsvári Farkas utcai templom történetéből*. (Az 1638–1647. évi építkezés, berendezés és felszerelés adattára.) Sajtó alá rendezte, szerk., előszó Sas Péter. Kolozsvár.
- HERMANN ANTAL
1876 *Opitz Márton Erdélyben (1622–1623)*. Budapest.
- HUSZÁR LAJOS
é. n. *Az erdélyi fejedelemség pénzverése*. Sajtó alá rendezte Rádóczy Gyula. Budapest.

- IONESCO, GRIGORE
 1972 *Histoire de l'architecture en Roumanie. De la préhistoire à nos jours.* Bucarest.
- 1963 *Istoria arhitecturii în România.* I–II. –1965 București.
- 1982 *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul secolelor.* București.
- Istoria artelor plastice din România.* I–II. București, 1968–1970
- ISTRATE, ANGEL
 2003 Le manoir Apafi de Mălâncrav (Dép. Sibiu). Une description archéologique. In DANIELA MARCU ISTRATE–ANGEL ISTRATE–CORNELIU GAIU (coord.): *In memoriam Radu Popa. Temeiuri ale civilizației românești în context european.* Cluj–Napoca.
- IZSÉPY EDIT
 1981 *Székekelyhíd építéstörténete a XVII. században.* Művészettörténeti Értesítő 30/1981.
- JAKAB ELEK
 1888 *Kolozsvár története.* II. Budapest.
- JAKÓ ZSIGMOND
 1957 Az otthon és művészete a reneszánsz Kolozsváron. In Kelemen Emlk.
- 1990 *A kolozsmonostori konvent jegyzőkönyvei.* I–II. Budapest.
- JAKÓ KLÁRA
 1991 *Az első kolozsvári egyetemi könyvtár története és állományának rekonstrukciója. 1579–1604.* (Erdélyi könyvesházak. I. Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 16/1. Szerk.: Keserű Bálint.) Szeged.
- KELEMEN LAJOS
 1928 *A szárhegyi romkastély.* Művészeti Szalon.
- 1977 *Művészettörténeti tanulmányok.* Bev., jegyz. B. Nagy Mar–1982 git. I–II. Bukarest.
- 1977a A szentbenedeki kastély és hímes oszlopai. In Kelemen 1977–1982. I.
- 1977b Mennyezet- és karzatfestmények a XVII. századból. In Kelemen 1977–1982. I.
- 1982 A bágyi vár. In Kelemen 1977–1982. II.
- KEMÉNY JÁNOS ÉS BETHLEN MIKLÓS
 1980 *Kemény János és Bethlen Miklós Művei.* (Magyar Remekírók.) A szöveggondozás és a jegyzetek V. Windisch Éva munkája. Budapest.
- KERESZTURI, JOSEPHUS A.
 1806 *Compendiaria descriptio foundationis ac vicissitudinum episcopatus et capituli M. Varadiensis.* II. 58. Magno–Varadini.
- KERNY TERÉZIA (szerk.)
 1989 *Váradai kőöredékek.* Budapest.
- KERTESZ-BADRUS, ANDREI
 1982 *Pictura murală a unor monumente din Sibiu.* Buletinul Monumentelor Istorice 1982/1.
- KIMPIÁN ANNAMÁRIA–MARTON JUDIT
 2002 *Kerelőszentpál – Haller kastély.* (Erdélyi Műemlékek 34.) Kolozsvár.
- KISS ANDRÁS
 2001 Kolozsvár településrendszere a XVI. században: fertályok és tizedek. In EGYED ÁKOS et alii. (szerk.): *Kolozsvár 1000 éve.* Kolozsvár 2001.
- KLEIN, KARL KURT
 1934 *Fünf Briefe Adrian Wolphards.* Siebenbürgische Vierteljahrsschrift 57/1934.
- KOLOSVÁRI K. ZSIGMOND
 1768 *Epithalamium... Sigismundi... Kemény... Claudiopolii.* Kolozsvári emlékirók. 1603–1720. Vál., jegyz. Pataki József. Bev. Bálint József. B 1990
- KOPPÁNY TIBOR
 1974 *A castellumtól a kastélyig.* Művészettörténeti Értesítő.
- 1990 *Egy ismeretlen kastélytervrajz a 17. század elejéről.* Ars Hungarica.
- 2002 Művészek és mesterek a 16–17. századi Kanizsai–Nádasdy birtokok építkezésein. In BARDOLY ISTVÁN és HARIS ANDREA (szerk.): *Détsly Mihály nyolcvanadik születésnapjára.* Tanulmányok. (Művészettörténet – Műemlékvédelem XI.) Budapest.
- KOVÁCS ANDRÁS
 1971 *Az alvinci kastély.* Korunk.
- 1980 Szabályos alaprajzú, olaszbástyás várkastélyok Erdélyben. In CSETRI ELEK, JAKÓ ZSIGMOND, TONK SÁNDOR (szerk.): *Művelődéstörténeti Tanulmányok.* Bukarest.
- 1984 Kovács, Andrei: *Construcții patronate de Gabriel Bethlen.* [Doktori disszertáció tézisei.] Cluj.
- 1985 Kovács, Andrei: *Date privind viața Zamfirei, fiica lui Moise–Vodă.* Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie din Cluj 27/1985–1986.
- 1990 *Órizz meg bennünket békében, Úristen!* Helikon 1/1990. jan. 5. 1. sz.
- 1991a *Castelul din Blaj la sfârșitul secolului al XVII-lea.* Ars Transilvaniae 1/1991.
- 1991b *Csillagképek és épületplasztika. Adalékok a kolozsvári reneszánsz épületplasztika történetéhez.* Ars Hungarica 19/1991. 157–164.
- 1992 Humanista epigráfusok adalékai Gyulafehérvár középkorú koraujkori helyrajzához. In BALÁZS MIHÁLY, MONOK ISTVÁN (eds.): *Szamosközy István: Analecta Lapidum. 1593. Inscriptiones Romanae. 1598.* (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. Szerk.: Keserű Bálint 33.) Szeged.
- 1993a *Magna Curia din Deva. Contribuții la istoria construcțiilor.* Ars Transilvaniae 3/1993.
- 1993b *Szilágyosmlyó. A Báthory vár.* (Erdélyi Műemlékek 1.) Sepsiszentgyörgy–Kolozsvár.
- 1993c *Beszterce. Evangélikus templom.* (Erdélyi Műemlékek 2.) Sepsiszentgyörgy–Kolozsvár.
- 1994 *A radnóti várkastély.* (Erdélyi Tudományos Füzetek 215.) Kolozsvár.
- 1995a *Bonchida. Bánffy-kastély.* (Erdélyi Műemlékek 10.) Sepsiszentgyörgy.
- 1995b *Castelul din Bonțida. Etape de construcție în stilul renașterii.* Ars Transilvaniae 5/1995.
- 1996a Az építkező Bethlen Gábor és székvárosa. In KOVÁCS ANDRÁS, SIPOS GÁBOR, TONK SÁNDOR (szerk.): *Emlékkönyv Jakó Zsigmond nyolcvanadik születésnapjára.* Kolozsvár.
- 1996b *Fogaras. Várkastély.* (Erdélyi Műemlékek 13.) Kolozsvár.
- 1996c Gyulafehérvár, az erdélyi püspökök középkori székhelye. In Márton Áron emlékkönyv születésének 100. évfordulóján. Kolozsvár.
- 1996d L'architetto dell'anno 1570 della fortezza di Oradea. In *Omaggio a Dinu Adameșteanu.* (Bibliotheca Ephemeris Napocensis.) A cura di Marius Porumb. Cluj–Napoca.
- 1997a *Castelul din Someșeni (Cluj).* Ars Transilvaniae 7/1997.
- 1997b Francesco di Giorgio Martini és a kézdiszentléleki templomvár. Egy olasz reneszánsz építészeti traktátus erdélyi recepciójáról. In *Művelődési törekvések a korai újkorban.* Tanulmányok Keserű Bálint tiszteletére. (Adattár XVI–

- XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 35.) Szeged.
- 1997c Kézdiszentlélek templomai. In *A műemlékvédelem elméleti és gyakorlati kérdései*. Nemzetközi Tudományos Ülésszak. Tusnád, 1997, Sepsiszentgyörgy, 1997.
- 1998a *Gyulafehérvár Város Jegyzőkönyvei*. I. Bev. tanulmánnyal, jegyzetekkel közléteszi Kovács András. (Erdélyi Történeti Adatok, szerk.: Jakó Zsigmond. III/2.) Kolozsvár.
- 1998b „Simulált is szegény fejedelem az religio dolgában...”. Bethlen Gábor fejedelem gyulafehérvári szószék- és orgonarendeléséről. In *La civiltà ungherese e il cristianesimo*. Atti del IV° Congresso Internazionale di Studi Ungheresi. Roma–Napoli. 9–14 settembre 1996. A cura di István Monok, Péter Sárközy. II. Budapest–Szeged.
- 2000 I. Rákóczi György fejedelem erdélyi építkezéseiről. In TAMÁS EDIT (szerk.): *Erdély és Patak fejedelemasszonya Lorántffy Zsuzsanna*. Tanulmányok születésének 400. évfordulójára. II. (A Sárospataki Rákóczi-Múzeum Füzetei 41.) Sárospatak.
- 2001 Kolozsvár városképe a XVI–XVII. században. In EGYED ÁRKOS et alii. (szerk.): *Kolozsvár 1000 éve*. Kolozsvár.
- 2002a A gyergyószárhegyi Lázár-kastély építéstörténetéről. In PÁL JUDIT–RÜSZ FOGARASI ENIKŐ (coord./szerk.): *Studii de istorie modernă a Transilvaniei/Tanulmányok Erdély újkori történetéről*. Omagiu profesorului Magyar András/Emlékkönyv. Cluj–Kolozsvár.
- 2002b *A marosillyei kastély történetéről*. Bethlen Gábor fejedelem címe-re. Református Szemle 95/2002.
- 2002c *Pecsétek vallomása*. Bethlen Gábor fejedelem pecségeiről. Korunk III. 12/2002. 7. sz.
- 2003 *Az alvinci kastély és leltárai*. (Megjelenés előtt.)
- KOVÁCS ANDRÁS–ȚOCA, MIRCEA
- 1979 Adalékok a váradi fejedelmi palota építéstörténetéhez. In CSETRI ELEK, JAKÓ ZSIGMOND, TONK SÁNDOR (szerk.): *Művelődéstörténeti Tanulmányok*. Bukarest.
- 1973 Kovács, Andrei–Țoca, Mircea: *Arhitecți italieni în Transilvania în cursul secolelor al XVI-lea și al XVII-lea*. Studia Universitatis Babeș–Bolyai SH 18/1973.
- KOVÁCS KISS GYÖNGY
- 2001 Hagymány vagy történelmi tény? Mátyás király szülőháza és adómentességet biztosító kiváltságlevelle. In *Uő: Rendtartás és kultúra. Századok, mindennapok, változások Erdélyben*. Marosvásárhely.
- KOVÁCS ZSOLT
- 2000 A két Rákóczi György fejedelem görgényi építkezései. In TAMÁS EDIT (szerk.): *Erdély és Patak fejedelemasszonya Lorántffy Zsuzsanna*. Tanulmányok születésének 400. évfordulójára. II. (A Sárospataki Rákóczi-Múzeum Füzetei 41.) Sárospatak.
- KÖVÁRI LÁSZLÓ
- 1866 *Erdély építészeti emlékei*. Kolozsvár.
- 1892 *Erdély régiségei és történelmi emlékei*. Kolozsvár.
- KRAUS, GEORG
- 1994 *Erdélyi Krónika. 1608–1665*. Ford., bev., jegyz. Vogel Sándor. Budapest.
- LÁNGI JÓZSEF–MIHÁLY FERENC
- 2002 *Erdélyi falképek és festett faberendezések*. I. Budapest.
- LAPEDATU, ALEXANDRU
- 1909 *Din posesiunile domnilor noștri în Ardeal – Vințul și Vurpărul*. Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice 2/1909. 40–44.
- LÁZÁR MIKLÓS
- 1858 *A gróf Lázár család*. Kolozsvár.
- LECHNER JENŐ
- 1917 *Renaissance építési emlékek Szamosújvárott*. Budapest.
- LÓWY DÁNIEL–DEMETER JÁNOS–ÁSZTALOS LAJOS
- 1996 *Kőbe írt Kolozsvár*. Kolozsvár.
- LUKINICH IMRE
- 1903 *Az udvarhelyi vár története*. Erdélyi Múzeum 1903.
- LUKINICH IMRE–K. SEBESTYÉN JÓZSEF
- 1928 *A bethleni gróf Bethlen család története*. Budapest.
- M. NEPPER IBOLYA–LÓKI JÓZSEF–RÁCZ ZOLTÁN
- 2000 Kutatások a „Hídközi vár” (Rákóczi vár) területén Pocsajban. In TAMÁS EDIT (szerk.): *Erdély és Patak fejedelemasszonya Lorántffy Zsuzsanna*. Tanulmányok születésének 400. évfordulójára. II. (A Sárospataki Rákóczi-Múzeum Füzetei 41.) Sárospatak.
- MAKOLDY JÓZSEF
- 1913 *Alsórákos várkastélya*. Művészet 12/1913.
- MÁNDRESCU, GEORGE
- 1979 *Activitatea lui Petrus Italus de Lugano*. Acta Musei Napocensis 16/1979.
- 1999 *Arhitectura în stil Renaștere la Bistrița*. Cluj–Napoca.
- MÁRKI SÁNDOR
- 1890 *Arad középkori hadtörténete*. Hadtörténeti Közlemények.
- 1895 Márki Sándor: *Aradvármegye és Arad szabad királyi város története*. II. Arad.
- MARSIGLI, LUIGI FERDINANDO
- 1930 *Autobiografia*. Ed. F. Lovarini. Bologna.
- MESCHENDÖRFER, HANS
- 1983 Honters astronomische Karten nach Dürerschen Vorbildern. In CHRISTOPH MACHAT (Hrsg.): *Beiträge zur siebenbürgischen Kunstgeschichte und Denkmalpflege*. München.
- MIHÁLY ZITA–SZŐCS JÁNOS
- 1996 *Csikszereda. Mikó-vár*. (Erdélyi Műemlékek 16.) Kolozsvár.
- MIKLÓSI SIKES CSABA
- 1999 *Bánffyhumnyad – református templom*. (Erdélyi Műemlékek 29.) Kolozsvár.
- 2001 *Kolozsvár bástyái és városfalai*. Művészettörténeti Értesítő 50/2001.
- MIKÓ ÁRPÁD
- 1988 *Báthory István lengyel király és a reneszánsz művészet Erdélyben. 1576–1586*. Művészettörténeti Értesítő 37/1988.
- 1989 *Reneszánsz paloták a váradi várban*. In Kerny 1989.
- MIKÓ ÁRPÁD–SZENTKIRÁLYI MIKLÓS
- 1987 *Az ádámosi unitárius templom festett famennyezete (1526) és a famennyezet rekonstrukciója (1985)*. Művészettörténeti Értesítő 36/1987.
- MIKOLA, LADISLAUS DE SZAMOSFALVA
- 1712² *Illustrissimae familiae Mikola genealogica historia...* [H. n.].
- MAROS-VÁSÁRHELYI NAGY SZABÓ FERENC
- 1855 *Maros-Vásárhelyi Nagy Szabó Ferenc Memorialéja*. Kiadja Mikó Imre. (Erdélyi Történelmi Adatok I.) Kolozsvár.
- NYÁRY ALBERT
- 1861 *Marc Antonio Ferrari, Castaldo tábornok titkáranak jelentése Martinuzzi meggyilkolásáról*. Magyar Történelmi Tár 10/1861.
- ORBÁN BALÁZS
- 1868 *A Székelyföld leírása*. I–VI. Pest, Budapest.
- 1873
- 1986 *Torda város és környéke*. I–II. Budapest.

- P. SZATHMÁRY KÁROLY
1868 *A nagyenyedi egyházkerítés*. Archaeologiai Közlemények 7/1868.
- ȘTEFAN PASCU (szerk.).
1974 *Istoria Clujului*. Cluj.
- PASCU, ȘTEFAN–MARICA, VIORICA
1969 *Clujul medieval*. București.
- PETRI MÓR
1901 *Szilágy vármegye monographiája*. II. Zilah.
- PLANK IBOLYA, CSENGELNÉ
1990 *A műemléki fotográfia kezdetei. Hollenzer László munkássága*. Magyar Építőművészet 81/1990. 5. szám.
- PODHRADCZKI JÓZSEF
1855 *Martinúziánák*. Magyar Történelmi Tár 1/1855.
- POP, VIRGIL
2002 *Armenopolis – oraș baroc*. (Biblioteca Muzeului Bistrița. SH 5. Coord. Corneliu Gaiu.) Cluj.
- POPA, CORINA
1970 *Tabernacole gotice țirzii din zona Bistriței*. Buletinul Monumentelor Istorice 1970/1.
1973 *Biserici gotice țirzii din jurul Bistriței*. In *Pagini de veche artă românească*. I. București.
- POPA, CORINA ET ALII
2002 *Stadt Schäßburg – Municipiul Sighișoara*. (Denkmaltopographie Siebenbürgen 4.1.) – Topografia Monumentelor din Transilvania 4.1. Hrgs.–Ed.: Christoph Machat. Köln.
- PORUMB, MARIUS
1998 *Dicționar de pictură veche românească din Transilvania. Sec. XIII–XVIII*. București.
- PRODAN, DAVID–URȘUȚIU, LIVIU–URȘUȚIU MARIA (ed.).
1970 *Urbariile Țării Făgărașului*. I. 1601–1650. Bukarest.
- RADOS JENŐ
1939 *Magyar kastélyok*. (Magyarország művészeti emlékei. Szerk.: Gerevich Tibor. IV.) Budapest.
- Repertoriul monumentelor din județul Bihor*. Oradea 1974. nr. 333.
- RESCH, ADOLF
1901 *Siebenbürgische Münzen und Medaillen von 1538 bis zu Gegenwart*. Hermannstadt.
- Régényi Asztalos János Jegyzőkönyve*. Kézirat. A kv-i asztaloscéh iratai. 3. sz. 1644–1690[–1758]. Céhiratok. ENMLt. KmOLt.
- RITOÓKNÉ SZALAY ÁGNES
2000 Hunyadi János (†1456) gyulafehérvári síremlékének domborművei. In MIKÓ ÁRPÁD–SINKÓ KATALIN (szerk.): *Történelem–kép*. Szemelvények múlt és művészet kapcsolatából Magyarországon. Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában 2000. március 17.–szeptember 24. (A Magyar Nemzeti Galéria Kiadványai 2000/3. Szerk.: Jávor Anna.) IV. 16. 297. sk.
- RUSU, ADRIAN ANDREI
1997 *Citiri și biserici din Țara Hațegului până la 1700*. Satu Mare.
- RUSU, ADRIAN ANDREI ET ALII
1998 *Gotic și Renaștere la Vințu de Jos (Documente de cultură materială din Transilvania secolelor XIII–XVII.)/Gotik und Renaissance in Unter-Winț (Dokumente der Sachkultur in Siebenbürgen im 13–17. Jh.)*. Cluj–Napoca–Satu Mare.
- SABĂU, NICOLAE
1992 *Sculptura barocă din Transilvania*. Bukarest.
2002 *Metamorfoze ale barocului transilvan*. I. *Sculptura*. Cluj–Napoca.
- SASU, ECATERINA
1972 *Cetății în stilul renașterii din Țara Crișurilor*. In *Centenar Muzeal Orădean*. Oradea.
- SEBESTYÉN, GHEORGHE
1985 *Un projet de bâtiment datant de 1584*. Revue roumaine d'histoire de l'art. Série beaux-arts. 22/1985.
1987 *O pagină din istoria arhitecturii României. Renașterea*. București.
1992 *Cetatea Făgărașului*. București.
- SEBESTYÉN, GHEORGHE–SEBESTYÉN, VICTOR
1963 *Arhitectura Renașterii în Transilvania*. București.
- SEGESVÁRI BÁLINT
1862 *Segesvári Bálint Krónikája*. Ism. és jegyz. Jakab Elek. In SZABÓ KÁROLY (szerk.): *Erdélyi Történelmi Adatok*. Kolozsvár.
- SIPOS GÁBOR
2001 *A kolozsvári református egyházközség a XVII. században*. In EGYED ÁKOS et alii. (szerk.): *Kolozsvár 1000 éve*. Kolozsvár.
- SISA JÓZSEF ÉS DORA WIEBENSON (szerk.)
1998 *Magyarország építészetének története*. Budapest.
- SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ
1961 *A magyarországi könyvdíszítés a XVI. században*. Budapest.
Supis pamiatok na Slovensku. I–III. Bratislava, 1967–1969
Șematismul veneratului cler al Arhidiecezei Metropolitane Greco-Catolice Române de la Alba Iulia și Făgăraș. Blaj, 1900.
- SZABÓ T. ATTILA
1946 *Kolozsvár települése a XIX. század végéig*. Kolozsvár.
- SZALÁRDI JÁNOS
1980 *Síralmas magyar krónikája*. Sajtó alá rendezte, bev. tanulmány, jegyzetek Szakály Ferenc. Budapest.
- SZAMOSKÖZY ISTVÁN
1991 *Magyar nyelvű kortársi feljegyzések Erdély múltjából. Szamosközy István történetíró kézírata. XVII. század eleje*. Közéletek E. Abaffy Erzsébet és Kozocsa Sándor. (A magyar nyelvtörténet forrásai 2.) Budapest.
- SZÁSZ ANIKÓ
2002 *Gyalu – várkastély*. (Erdélyi Műemlékek 33.) Kolozsvár.
- SZÁSZ KÁROLY
1957 *Adatok a nagybányai kő- és fadaragók történetéhez*. In Kelemen Emlk.
2000 *A nagybányai Szent István templom. Szász Károly emlékére*. (EMKE Füzetek 17–18.) Nagybánya.
- SZEKŰ GYULA
1914 *Két historiográfus Castaldo erdélyi seregében*. Századok 48/1914.
- SZILÁGYI SÁNDOR
1875 *II. Rákóczi György fejedelemmé választása és beiktatása*. 1642. In *Uő: Rajzok és tanulmányok*. Budapest.
- SZONGOTT KRISTÓF
1901 *Szamosújvár Szab. Kír. Város monográfiája. 1700–1900*. I. Szamosújvár.
- TATAI-BALTÁ, CORNEL
1985 *Gravuri în lemn din Blaj (1750–1830)*. Apulum 22/1985.
- THEINER, AUGUST
1875 *Vetera monumenta Slavorum meridionalium historiam illustrantia*. II. Zagreb.
- TOMBOR ILONA
1968 *Magyarországi festett famennyezetek és rokonemlékek a XV–XIX. századból*. Budapest.
- TONK SÁNDOR
1994 *Marosvásárhely. Vártemplom*. (Erdélyi Műemlékek 7.) Sepsiszentgyörgy.
- TÓTH FERENC
1989 *A gyulafehérvári fejedelmi-püspöki palota és előkerült reneszánsz részletei*. Műemlékvédelem 1989/2.

- TRÓCSÁNYI ZSOLT
1980 *Erdély központi kormányszata. 1540–1690.* Budapest.
- TÜDŐS S. KINGA
1995 *Erdélyi védőrendszerek a XV–XVIII. században (Háromszéki templomvárak).* Budapest.
1998 *Székely főnemesi életmód a XVII. században.* Bukarest–Kolozsvár.
- TUGEARU, LIANA
1980 *Profilatura și sculptura decorativă de renaștere de la castelul din Criș.* Buletinul Monumentelor Istorice 1980/2.
Urbaria et Conscriptiones. I–IV. Szerk.: Németh Lajos, Sármány Ilona. (A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatócsoportjának Forráskiadványai. Főszerk.: Aradi Nóra.) Budapest 1967–1975
- ÚJFALVI SÁNDOR
1990 *Emlékiratok.* Gondozta Benkő Samu és Ugrin Aranka. Budapest.
- VARJÚ ELEMÉR
é. n. *Magyar várak.* Budapest.
- VĂTĂȘIANU, VIRGIL
1958 *Istoria artei feudale în țările române.* I. București.
- VÉGH JÁNOS
1994 *A magyar reneszánsz építészet kutatásának jelenlegi helyzete.* Ars Hungarica 22/1994. 36–44.
- VERESS ENDRE
1983 *Giovanni Argenti jelentései a magyar ügyekről. 1603–1623.* (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. Szerk.: Keserű Bálint. 7.) Szeged.
- VETÉSSI ISTVÁN
1979 *Levél az uralkodás művészetéről I. Rákóczi György fejedelemhez.* In TARNÓC MÁRTON (szerk.): *Magyar gondolkodók. 17. század.* Budapest.
- WESSELÉNYI ISTVÁN
1983 *Sanyarú világ.* Napló 1703–1708. I. Közzéteszi Demény–1985 Lajos és Magyar András. Bukarest 1983. II. Közzéteszi Magyar András. Bukarest 1985.
- WOLF, RUDOLF
1981 *Cetatea Șimleului. Schiță monografică.* Acta Musci Porolissensis 5/1981.
- ZEILER, MARTINUS
1997 *A magyar királyság leírása.* Szerk.: Kollega Tarsoly István, ford. Glósz József és Élesztős László. Szekszárd.

RÖVIDÍTÉSEK

BLt	Beszterce Város Levéltára. KmOL
EFL	MOL, Erdélyi Országos Kormányhatósági Lt, Erdélyi Fiskális Lt
EMSzT	<i>Erdélyi Magyar Szóörténeti Tár.</i> Anyagát gyűjtötte és szerk.: Szabó T. Attila. I. Bukarest, 1976.
ENMLt	Erdélyi Nemzeti Múzeum Levéltára a KmOLt-ban
Kelemen Emlk	<i>Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára.</i> Szerk.: Bodor András et alii. Bukarest–Kolozsvár, 1957.
KmOL	Az Országos Levéltár Kolozs megyei Igazgatósága – Arhivele Naționale Direcția județeană Cluj
KÖH Fotótár	Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Fotótár
KvLt	Kolozsvár Város Levéltára, KmOL
KvSzám	<i>Kolozsvár Város Számadáskönyvei, KvLt</i>
MOL	Magyar Országos Levéltár, Erdélyi Kormányhatósági Lt. Budapest
Múzeum	Kolozsvár. Nemzeti Történeti Múzeum Középkori Kötára – Lapidarul Muzeului de Istorie Națională. Cluj
SzOkI	<i>Székely Oklevéltár.</i> I–VIII. Kiadja Szabó Károly–Szádeczky Lajos–Barabás Samu. Budapest, 1872–1934.